

**„Intercultural training is training that gives people
the knowledge, attitudes and skills
to function effectively in a culture other than their own“**

Robert Kohls

Designing and delivering intercultural training

Viibisin koolitusel, mis kandis nimetust „*Designing and delivering Intercultural Training*“. Koolitus toimus 27. juunist kuni 1. juulini 2016. aastal Inglismaal, linnas nimega Bath ja selle korraldas LTS training and consulting. Minu osalemine koolitusel oli korraldatud projekti Erasmus+ "New dimension of adult learning in Ida-Virumaa" õppereiside raames.

Koolitusel osales 7 inimest 5st riigist, kes esindasid 5 erinevat rahvust. Tänu sellele omandasin kultuuride-vahelise suhtlemise kogemuse ja töötamise praktika rahvusvahelises grupis.

Ma ei väida, et see koolitus muutis minu vaateid mõnede tõekspidamiste suhtes. Pigem kinnitas see mu veendumusi ja tugevdas minus edasiarenemise ning maailma ja inimeste tundmaõppimise soovi.

Koolituse käigus rääkisime palju kultuuride-vahelise koolituse loomisest ja läbiviimisest, kuid kõige huvitavamaks ja õpetlikumaks kujunesid arutelud tööst ja kommunikatsioonist rahvusvahelistes meeskondades, erinevustest, väärtustest ja ühe või teise kultuuri esindajate kohta väljakujunenud stereotüüpidest, barjääridest ja takistustest (ja mitte ainult keelelistest), mis raskendavad teiste inimeste mõistmist.

Iga osaleja koduseks ülesandeks oli valmistada ette presentatsioon oma kodumaast, kultuuriväärtustest ja artefaktidest, lisaks oma maa inimeste olulistest rahvuslikest omapäradest. Jäin mõttesse, mida huvitavat saaksin rääkida Eesti kohta. Võisin oletada, et prantslased hakkavad kiitama oma köögiga – nii ka juhtus, hollandlased räägivad tulpidest, austerlased meenutavad uhkusega suuri heliloojaid. Tahtsin rääkida oma kodumaast selliselt, et inimesed tahaksid siia tulla ja näha kõike oma silmaga. Minu ettekannet aitas mul vormistada minu poeg – ja see oli paeluv tegevus meie mõlema jaoks. Koostasime presentatsiooni, kus kõrvuti slaididele paigutasime Eesti sood ja verivorsti, šokolaadi ja põlevkivi, Tartu ülikooli ja jaaniöö tähistamise, Saaremaa tuuliku ja Tallinna pilvelõhkujad ning tornid. Kõik need fotod ja faktid panid grupi aplodeerima!!! Kuid kõige suuremat rahuldust ja uhkust tundsin mina. Esiteks sellepärast, et minu poeg teab oma maast nii palju huvitavat, ja teiseks sellepärast, et minu kolleegid teistest riikidest kogesid kultuurilist šokki sellest, kui paljut nad Eesti kohta seni

ei teadnud. Ning kolmandaks, see oli hea põhjus minu enda jaoks veelkord tunnetada selle maa kultuuripärandit, kus ma elan.

Oleksite pidanud nägema minu kolleegide nägusid kui nad esitlesid oma maad. Kõik nad tahtsid esitada oma kultuuri väärtusi niivõrd uhkelt ja ettevaatlikult nagu oleks see kõige õrnem ja hinnalisem materjal nende käes.

Tähtis tees, mis kinnitus minu teadvuses peale kõiki neid presentatsioone:

teiste rahvuste ajaloo tundmaõppimine annab võimaluse oma kultuuri mõistmiseks – “Hinda oma allikaid ja oma kultuuri ning säilita seda!”

Meie grupp oli tõeliselt rahvusvaheline, kõik me jagasime entusiastlikult oma kogemusi, teadmisi ja huvitavaid fakte inimestest, stereotüüpidest ja meie kultuurilistest väärtustest. Need ülesanded ning tegevused, mille koolituse korraldajad olid meie jaoks ette valmistanud, rõhutasid veelkord, et kõik me oleme nii sarnased kui ka erinevad üheaegselt. Vaatasime videofilme sellest, kuidas kulgeb arutelu ühe kultuuri esindajate juhtimismeeskonnas ja võrdlesime nende käitumist teise meeskonna arutelul ning seejärel püüdsime vastu võtta ühise otsuse meie oma grupis. Järeldusi, avastusi, imestamist ja kurioosseid momente oli väga palju.

Need tegevused tuletasid igapäevale meist meelde seda, et:

selleks, et mõista teiste inimeste “veidrat” käitumist, peab aru saama alusest, millele see käitumine tugineb – “Õpi tunda ja suhtu lugupidavalt teiste kultuuride väärtustesse ja ajalukku”

Õeldakse, et: kui tahad tunda teist kultuuri, siis ela selle sees. Minu jaoks oli väga suureks teise kultuuri tunnetamise kogemuseks elamine perekonnas. Suurepärase naine, kelle juures ma elasin, osutus 73-aastaseks sotsiaaltöötajaks, kes siinamaani vabatahtlikuna abistab hooldekodusid. Vaatamata ealisele erinevusele, erinevale elukogemusele, erinevatele poliitilistele vaadetele, veetsime kõik õhtud temaga vesteldes. Oli väga põnev tõdeda, et vaatamata kultuurilistele erinevustele on suhtumine perekonda, lastesse, sõprusesse naiste vahel, ilusse, naise tervisesse - meie jaoks ühtmoodi väärtuslik ja mõistetav ilma täiendavate selgitusteta. Perenaine tutvustas mulle mõningaid rahvuslikke retsepte ning jagas soovitusi, kuidas korraldada huvitav rongireis mööda Euroopat, jutustas oma sõprusest ühe näite põhjal ja selle õnnestunud alalhoidmisest. Ta osutus väga targaks inimeseks. Minu (keele)vigadele juhtis ta tähelepanu väga taktitundeliselt ja väga kannatlikult selgitas reegleid, mida tuleb järgida tema majas. Ta selgitas mulle oma käitumise ja oma perekonnatraditsioonide paljusid iseärasusi ja muidugi veendusin ma veelkord, et: **inimesed võivad teha ühtesid ja samu asju, kuid teha neid erinevalt – “Suhtu teistesse taktitundeliselt ja mõistmisega!”**

Ma sain teada väga palju huvitavat erinevate kultuuride üle mõtisklemiseks, mis aitas mul hinnata ja analüüsida isiklikku kogemust teise kultuuri esindajatega suhtlemisel, selgitada

endale ekslikke arvamusi ja järeldusi, mida oli põhjustanud minu mitteteadmine ning teadvustada enesearendamise edasisi väljavaateid.

Veendusin veelkord, et tolerantsus ja empaatia on täiskasvanute õpetamise võtmesõnad kogu tegevusvaldkonnas tervikuna.

Koolituse teemad olid enamjaolt suunatud erinevate kultuuride esindajate väärtuste ja käitumise eripärade selgitamisele ja veendusin täielikult, et arutletavaid lähenemisi ja meetodikaid peab rakendama ka meie piirkonnas. Miks?

Esiteks, meie regioon on paljurahvuseline. See tähendab, et korraldataval koolitustel tuleb tundma õppida ja arvestada erineva kultuuritaustaga inimeste eripära ja väärtusi. Teiseks, meie regioonis on ettevõtteid ja firmasid, kes üha enam teevad koostööd teiste maade esindajatega ja see tähendab, et on vajadus valmistada ette spetsialiste tõhusaks kultuuride vaheliseks suhtlemiseks ja tööks mitme-kultuurilistes meeskondades.

Kolmandaks, nagu kõikjal nii on ka meil erinevate ühiskonnakihtide esindajaid ja nad, võib öelda, on erinevate "kultuuride" esindajad ja nende jaoks eksisteerivad omad väärtused ja omad probleemid, mida peab arvestama hariduse arengusuundades mitte ainult meie regioonis.

Svetlana Smirnova